

na pondo ex Machinae structura Millibus denis praevalere cognoscas. Quamobrem licet figura, motusque ab extenso discrimen ad aliorum quæ nec pauca, nec parva sunt explicationem apprime conducant, ad ea tamen quæ nunc agimus, cum neque necessarium sit, neque facilitatis quidquam conferat, in locum magis accommodatum differo.

§. 7. Jam quia clara via te ducere consilium fuit, atque ab obscuris arcere divorticulis, pergendum quâ cepimus, & in solis partium connexionibus, figuris, & motibus insistendum, quia hæc clarè, præterea nihil in extenso perspeximus. Sensum tuum consule, ut quibus viribus quæ cadunt sub sensum operentur intelligas. Nonne frictione leni voluptas, durâ molestia procreatur? Secto, lacerato, contuso corpore dolemus, nervo autem vel levissime puncto in furorem agimur. Quid in his præter figuram, & motum invenis? Quibus inventis quid aliena sentiaris? Corpora sonora sunt tremula, tympanum auris est membrana sicca, tenuis, tensa, ossiculis intexta, unde quaque ad tremorem fabricata. Odora corpuscula per nares influunt, & volutatione interiorem feriunt tunicam, forte etiam per os foraminosum altius ad cerebrum usque volitant. Liquor in spongiosa linguæ substantia subsidens nervorum ramulos à conjugatione tertiâ propagatos premit. Palati gustus obtusior, quod ei duriores conjugationis quartæ surculi inferantur. Hæc tibi difficilia intellectu? quid qualitates arripis, quarum neque necessitas, neque utilitas, neque vestigium? Est sonus aliquis veluti cum ferra limatur, qui non auribus tantum, sed dentibus ingratus accipit. Quam causam afferes? an qualitatem soni vis mandere, atque admorsu difficilem fingere? Ego tibi ex motu percommendam rationem adducam. Quintum par nervorum in utriusque auris tympanum, vel auditus organum expanditur, hoc aeris agitatione vibratur, unaque nervus ipse, alii que eidem colligati quos tertium par singulis seriatiim dentibus disperitur, tenerimique cum sint facillime noxam accipiunt. Tu quidem si dentes inter, & aures sympathiam intercedere qualitatis adminiculo derivatam, accentu vocis ad sympathiæ vocabulum tanquam magni Mysterii gravidum, haud leviter intento dixeris, præclare te hoc munere defunctum putaveris. Sed iter incertum prosequamur. Quaternis itaque sensibus ab extensi figurati motibus pulsatur anima, atque ad percipiendum impellitur: quicquid igitur sit anima, quod postea haud indiligenter investigabimus, illius indolis esse dignoscitur ut corpusculis admorsis sic tanquam stimulis exci-

n. 27.

Anima extensi figurati motibus per quatuor sensus afficitur.

Experimentum de sono per motum facile, per qualitatem neutriquam explicabile.

B

tetur.

